ÖRNSKÖLDSVIKS KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

	Sammanträdesdatum	Sida
Välfärdsnämndens arbetsutskott	2025-05-06	1 (13)

Plats och tid	Stadshuset Kronan, Berg, Örnsköldsvik, kl. 08:30 – 08:55
Paragrafer	§§ 38–43
Ledamöter	Ordförande Annica Jonsson (M) Linnéa Berggren (M) Anna Sundberg (S) Örjan Forsberg (S) Therese Häggquist (S) Vivi-Anne Olsson (C) Gunnel Sedin (KD)
Tjänstgörande ersättare	
Övriga ersättare	
Tid för justering	Torsdag 8 maj 2025
Ordförande	Annica Jonsson (M)
Justerare	Anna Sundberg (S)
Sekreterare	Gabrielle Sellin
Anslagsbevis	Justering tillkännages på kommunens anslagstavla.
Anslaget publiceras	2025-05-09 – 2025-06-02
Protokollet förvaras	Digitalt i Välfärdsnämndens arbetsutskotts diarium
Övriga deltagare	Kaisa Björnström, förvaltningschef
Godkännande av närvaro	Välfärdsnämndens arbetsutskott godkänner att angivna personer är närvarande vid sammanträdet samt ger dem rätt att yttra sig.

Innehållsförteckning

§ 38 Godkännande av föredragningslista 3
§ 39 Val av justerare 4
§ 40 Yttrande, Promemoria Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning 5
§ 41 Yttrande revidering landsbygdsstrategi 6
§ 42 Yttrande, Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15) 9
§ 43 Yttrande, Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33) 11

§ 38 Godkännande av föredragningslista (Vfn/2025:1)

Ärendebeskrivning

Välfärdsnämndens arbetsutskott har att godkänna föreslagen föredragningslista.

Arbetsutskottets beslut

Välfärdsnämndens arbetsutskott godkänner föredragningslistan.

- - - - -

§ 39 Val av justerare (Vfn/2025:2)

Ärendebeskrivning

Välfärdsnämndens arbetsutskott har att utse justerare för att justera dagens protokoll.

Arbetsutskottets beslut

Välfärdsnämndens arbetsutskott utser Anna Sundberg (S) att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll.

- - - - -

§ 40 Yttrande, Promemoria Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning (Vfn/2025:117)

Ärendebeskrivning

Örnsköldsviks kommun har inbjudits att yttra sig över Promemoria Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning. Välfärdsnämnden lämnar yttrandet som ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 9 juni 2025.

Välfärdsförvaltningens kommentarer

Promemorian innehåller förslag om en ny tidsbegränsad statlig ersättning (jobbpremie) till den som under viss tid har fått försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen (2001:453) och som därefter får inkomst av anställning och inte längre får försörjningsstöd. Syftet med jobbpremien är att öka de ekonomiska drivkrafterna till arbete och självförsörjning.

Välfärdsförvaltningen föreslår att välfärdsnämnden inte tillstyrker förslaget om jobbpremie. Behovet av att stimulera och öka drivkraften till självförsörjning bör kunna ske med andra medel och metoder.

Prövning av barnets bästa

Ärendet gäller yttrande över en statlig utredning. Ett godkännande av yttrandet medför ingen åtgärd och bedöms inte påverka barn och ungdomar. Med hänsyn till det har inte någon ytterligare prövning av barnets bästa genomförts.

Beslutsunderlag

- Välfärdsförvaltningens beslutsförslag, daterad 24 april 2025
- Välfärdsförvaltningens förslag till yttrande Promemoria Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning
- Promemoria Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning

Arbetsutskottets förslag

Välfärdsnämnden godkänner förslag till yttrande Promemoria Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning och överlämnar det till Socialdepartementet.

- - - - -

§ 41 Yttrande revidering landsbygdsstrategi (Vfn/2025:97)

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen önskar yttrande över förslag till revidering av landsbygdsstrategi. Strategin ersätter tidigare antaget ”Landsbygdsstrategi för Örnsköldsviks kommun 2014–2018”. Inget jämförelsedokument har skapats då form och innehåll genomgått större förändringar mot gällande styrdokument.

Välfärdsförvaltningens kommentarer

Sammanfattningsvis är det bra att landsbygdsstrategin revideras för att bättre möta förutsättningarna som finns nu, men den demografiska förändringen skulle kunna synas tydligare i dokumentet. Även det kommungemensamma ansvaret för planering av service, insatser och förutsättningar skulle kunna stärkas. Utifrån detta vill välfärdsförvaltningen lyfta frågan om strategin kanske redan i titeln skulle trycka på att det handlar om samverkan i landsbygderna? Det är, som nämnt i strategin, ofta komplexa frågor som kräver en bredd och samverkan inom kommunen och med andra aktörer. Nedan följer några övriga funderingar från välfärdsförvaltningen:

Utifrån förväntningen om att en ny socialtjänstlag ska träda i kraft 1 juli, har välfärdsförvaltningen några funderingar:

- Möjlighet till komplettering i syftet? Strategin ska, som övriga styrdokument, utgöra ett stöd för nämnder och förvaltningar samt kommunala bolag, när målsättningar ska beslutas och **när** aktiviteter **samt insatser ska** planeras.

- Under rubriken förutsättningar möjlighet att väva in nya socialtjänstlagen? En del av förändringarna i nya socialtjänstlagen syftar till att stärka helhetssyn och planering av insatser samt arbeta för tillgänglighet. Detta är något som gäller för hela den kommunala organisationen och inte enbart ska hanteras av välfärdsnämnden och dess verksamheter.

Gällande målen i strategin undrar välfärdsförvaltningen om det ska finnas ett övergripande mål för strategin? Exempelvis **stärkt samverkan för landsbygdernas utveckling med strävan för en bygd och stad i balans.** En annan fundering förvaltningen har, är om de olika målsättningarna under varje fokusområde bör ligga mer direkt under varje rubrik? Välfärdsförvaltningen undrar också om det är så att det övergripande planeringsansvaret ska vävas in kopplat till insatser under de olika fokusområdena:

§ 41 (forts.)

- Fokusområdet berör alla nämnder och bolag med verksamheter, **då planering av insatser och kommunal service är ett kommungemensamt ansvar.**

Övriga tankar välfärdsförvaltningen har:

- Kompetensförsörjningsutmaningen behöver lyftas kopplat till arbetsgivaransvaret i landsbygderna och det behöver ske en ökad förståelse för att verksamheter inte kan bedrivas som tidigare för att möta dagens förutsättningar och behov. Det behöver ske ständiga förändringar, dock görs detta bäst i samverkan.
- Utifrån kompetensförsörjningsutmaningen som är starkt kopplat till den förändrade demografin, ser förvaltningen att det hade varit positivt att även lyfta in mer av de äldres perspektiv.
- Gällande hållbara resor bör detta kompletteras med välplanerad kollektivtrafik, vi kan inte alltid utgå från att alla är bilburna.
- Vissa begrepp kan behöva justeras till andra (ex återvinningsstation – central samt omsorgsverksamheter – vård- och omsorg). Eventuellt kan vissa begrepp också behöva förtydligas, som centralort. Övriga språkliga justeringar, stavfel osv skickas till författaren direkt.

Prövning av barnets bästa

Utifrån ärendets karaktär, yttrande över förslag till styrdokument, har välfärdsförvaltningen gjort bedömningen att ingen generell prövning av barnets bästa behöver göras. Däremot skulle det vara bra om dokumentansvarig/författare, upprättar ett sådant då strategin kan komma att påverka barn och unga. Några reflektioner som välfärdsförvaltningen kan lämna på området:

Barn och unga omnämns i strategin så visst perspektiv finns i dokumentet. Frågan om att göra prövningar är dock väldigt aktuellt utifrån den kraftigt minskade andel barn och unga i kommunen som prognosticerats. En baksida av färre barn är troliga förändringar inom förskola och skola, där dessa förändringar generellt ger mer påverkan i landsbygderna än inom en centralort. Detta är en komplex fråga och metoder lyfts kopplat till detta som bilaga (återfinns längst bak i dokumentet), här tror välfärdsförvaltningen dock att det behöver göras mer gemensamt arbete oavsett landsbygdsstrategi eller ej. Örnsköldsviks kommun behöver stärka det gemensamma arbetet för att planera insatser och verksamheter, i hela kommunen.

§ 41 (forts.)

Beslutsunderlag

- Välfärdsförvaltningens beslutsförslag, daterat 24 april 2025
- Välfärdsförvaltningens förslag till yttrande, Revidering av landsbygdsstrategi
- Remissutgåva reviderad landsbygdsstrategi

Arbetsutskottets beslut

Välfärdsnämndens arbetsutskott godkänner förslag till yttrande, Revidering av landsbygdsstrategi, och överlämnar det till kommunstyrelsen.

- - - - -

§ 42 Yttrande, Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15) (Vfn/2025:118)

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen önskar välfärdsnämndens och bildningsnämndens yttrande över betänkandet Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15) senast den 23 maj 2025.

Välfärdsförvaltningens kommentarer

I betänkandet föreslås åtgärder för att bryta långvarigt biståndsmottagande samt öka drivkrafter och möjligheter till egen försörjning för personer som får försörjningsstöd. Välfärdsförvaltningen föreslår att välfärdsnämnden tillstyrker merparten av förslagen som ges i utredningen och anser att de i huvudsak är väl bearbetade och belagda med forskningsunderlag. Intentionen med minskade skillnader i kravställande mellan kommunerna är ett gott tecken och att det ökar rättssäkerheten för individen samtidigt som det bör minska riskerna för välfärdsbedrägerier. Vissa delar av förslagen innebär dock att det är svårt att uppnå målet med egenförsörjning, men att flertalet av förslagen tillsammans kan öka möjligheterna till självförsörjning.

Att ekonomiskt bistånd får ett starkare kunskapsstöd för att säkra verksamheten och att det ges utbildningssatsningar från Socialstyrelsen för att stärka rättssäkerheten kring bistånd är enbart positivt.

Prövning av barnets bästa

Ärendet gäller yttrande över en statlig utredning. I utredningen har barnets bästa beaktats. Ett godkännande av yttrandet medför ingen åtgärd och bedöms inte påverka barn och ungdomar. Med hänsyn till det har inte någon ytterligare prövning av barnets bästa genomförts.

Beslutsunderlag

- Välfärdsförvaltningens beslutsförslag, daterad 24 april 2025
- Välfärdsförvaltningens förslag till yttrande Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15)
- Del 1, Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15)
- Del 2, Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15)

§ 42 (forts.)

Arbetsutskottets beslut

Välfärdsnämndens arbetsutskott hänskjuter ärendet Yttrande Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15) till välfärdsnämndens sammanträde 20 maj 2025.
Välfärdsförvaltningen ska till nämndens sammanträde omarbeta yttrandet enligt arbetsutskottets förslag.
- - - - -

§ 43 Yttrande, Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33) (Vfn/2025:131)

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen önskar yttrande över betänkande från Vandelsutredningen - Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33). Nämnden bör speciellt granska kapitel 10 *Generell uppgiftsskyldighet* och yttra sig över förslaget att kommunerna ska omfattas av den generella uppgiftsskyldigheten.

I betänkandet föreslås att begreppet bristande vandel införs i lagstiftningen och att det i större utsträckning ska kunna leda till att en utlänning nekas uppehållstillstånd, får sitt uppehållstillstånd återkallat eller avvisas.

I utredningens direktiv framhålls att en grundläggande förutsättning för att Migrationsverket ska kunna tillämpa regelverket på ett ändamålsenligt sätt, och kunna initiera och pröva frågor om avvisning eller återkallelse av uppehållstillstånd, är att myndigheten har tillgång till relevant information. Samma sak gäller för att verket ska ha ett tillräckligt beslutsunderlag för att pröva ansökningar om uppehållstillstånd.

Sammantaget kommer utredningen fram till att Migrationsverket har behov av att få tillgång till mer information än de har i dagsläget och föreslår en ny bestämmelse där bland andra kommuner på begäran ska lämna en uppgift till Migrationsverket som inte är undantagen uppgiftsskyldighet, om uppgiften behövs för handläggningen av ärenden om uppehållstillstånd eller avvisning. Avseende socialtjänstsekretessen undantas inte den grundläggande socialtjänstsekretessen i 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen från uppgiftsskyldigheten, men de specialbestämmelser som finns avseende vissa uppgifter inom socialtjänsten undantas.

En uppgift ska dock inte lämnas till Migrationsverket om det finns en sekretessbestämmelse som är tillämplig på uppgiften och det står klart att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Välfärdsförvaltningens kommentarer

Välfärdsförvaltningen lämnar förslag på att synpunkter avseende följande lämnas till kommunstyrelsen.

§ 43 (forts.)

Begreppsanvändning
Främst att begreppet vandel är ålderdomligt, vilket går emot flertalet andra lagförslag där språkbruk förenklas och moderniseras. Exempel på detta är förslaget till nya social-tjänstlagen. Det råder också oklarhet om vad begreppet vandel egentligen innebär, något utredningen också påpekar kommer vara upp till rättstillämpningen att slutligt avgöra.

Förvaltningen förslår också att begreppen kriminell livsstil och missbruk lyfts. Avseende kriminell livsstil funderar nämnden på vem som avgör vilka som har en kriminell livsstil. Avseende begreppet missbruk påpekas att det i nya socialtjänstlagen föreslås att begreppet ersätts med skadligt bruk och beroende.

Uppgiftsskyldigheten
Den föreslagna uppgiftsskyldigheten bör enligt förvaltningen leda till att nuvarande uppgiftsskyldighet tas bort, framför allt eftersom det saknas ventil för de fall då det kan bli orimliga effekter av att en uppgift skulle lämnas ut i den nuvarande uppgiftsskyldigheten.

Detta leder till att fler uppgifter kan lämnas ut enligt nuvarande uppgiftsskyldighet än den föreslagna och detta gäller endast socialtjänsten, inte övriga nämnder som kan tänkas lämna ut uppgifter. Detta överensstämmer inte med den bedömning som generellt är aktuell avseende den tyngd socialtjänstsekretessen tillmäts. Att ha kvar den nuvarande uppgifts-skyldigheten riskerar också att skapa ytterligare oklarheter om vilka uppgifter som ska lämnas ut, i ett redan komplicerat regelverk.

Förtroendet för socialtjänsten
Förvaltningen hyser en oro för vad utredningens förslag kan ge för konsekvenser avseende allmänhetens förtroende för socialtjänsten.

Utlämnanden av uppgifter kommer sannolikt att öka både i antal och omfattning om begreppet vandel förs in i lagstiftningen. Förvaltningen anser det också sannolikt att i alla fall de personliga uppgifter som angetts i utredningen, utöver uppgifter om återkrav som vunnit laga kraft, som Migrationsverket kan tänkas komma att begära kan innebära att människor drar sig för att alls vända sig till socialtjänsten. En risk som förvaltningen bedömer ger än mer skada än den risk som utredningen beskriver att enskilda inte vill informera socialtjänsten om sådant som kan vara av intresse för Migrationsverket.

Förtroende är en förutsättning för att socialtjänsten ska kunna ge hjälp, och hjälp i tid, och förvaltningen anser att det finns en motsägelse mellan utredningens förslag och arbetet utifrån den nya socialtjänstlagen där fokus bland annat är på förebyggande arbete och förslag på insatser utan behovsprövning, där förtroende är en grundsten för att arbetet ska fungera.

§ 43 (forts.)

Socialtjänsten och det allmännas uppdrag
Förvaltningen saknar analys i utredningen om förslagens överensstämmelse med proposition.

Förvaltningen saknar också en analys gentemot socialtjänstens mål om jämlikhet i levnadsvillkor. Här frågar sig förvaltningen även hur jämställdhetsanalysen genomförts i förhållande till förtroende för att söka stöd och hjälp för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck. Detsamma gäller frågor om människohandel och prostitution, där utredningen pekar på svårigheterna som redan finns idag för att mycket sårbara människor sällan får det stöd de behöver.

Avseende den risk för godtycklighet det innebär att enskilda handläggare ska avgöra begreppets innebörd i det ärende hon eller han har framför sig, eller vid ett utlämnande, och att utredningens förslag främst rör människor som inte är EU-medborgare frågar sig förvaltningen hur utredningen resonerar kring rättssäkerhet, respekten för alla människors lika värde, möjligheten att uppnå jämlikhet i samhället och inte minst att det allmänna ska motverka diskriminering på grund av bland annat nationellt ursprung?

Prövning av barnets bästa

Utifrån ärendets karaktär, yttrande över betänkande, har välfärdsförvaltningen gjort bedömningen att ingen generell prövning av barnets bästa behöver göras.

Beslutsunderlag

- Välfärdsförvaltningens beslutsförslag, daterat 28 april 2025
- Välfärdsförvaltningens förslag till yttrande, Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd, SOU 2025:33
- Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd, SOU 2025:33

Välfärdsförvaltningens förslag till beslut

Välfärdsnämndens arbetsutskott godkänner välfärdsförvaltningens förslag till yttrande, Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd, och överlämnar till kommunstyrelsen.
- - - - -

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Annica Helena Jonsson
Datum: 2025-05-08 09:54
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
F751048EBBF595046917AABD7D58C364BDEE2F17AF5E67C0F8A00F16608C630F

Namn: Anna Sofia Sundberg
Datum: 2025-05-08 09:55
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
F751048EBBF595046917AABD7D58C364BDEE2F17AF5E67C0F8A00F16608C630F

Namn: GABRIELLE SELLIN
Datum: 2025-05-08 09:53
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
F751048EBBF595046917AABD7D58C364BDEE2F17AF5E67C0F8A00F16608C630F